

CONVERSAȚII

1995

Cocoana Elenca

Spune-mi, soro, ai fost vrodată la teatru romînesc ?

Cocoana Smaranda

Dumnezeu să mă ferească ! nu voi nici să mă gîndesc !
Pin-acum nu sunt nebună ca să hotărăsc să merg
La un loc unde băcanii și cizmarii toți alerg.

Cocoana Catinca

Să vă spui drept, mie-mi place, și vă rog să mă iertați,
Că sunteți greșite foarte la părerea ce-arătați.
Băcan, cizmar ș-orice meșter, sunt meșteri romînești.
Și de ce mai mult vă place unde merg șusteri ¹ nemțești ?
Parcă noi nu suntem oameni, parcă datorii avem
Să simțim în limbi streine și nemțește să rîdem !

Cocoana Elenca

Fi donc ! ² ce spui, verișoară ? poate că vrei să glumești ?
La Paris se dau vrodată piese d-ale romînești ?
Caliopi, Andronescul se pot socoti actori
Vrednici s-amusarisească ³ niște nobli ⁴ privitori ?
Mie, zău, nu-mi face cinste să văz un teatru prost,
Din cele mari pînă astăzi știu că nici una n-a fost.
Ș-apoi ce să vezi acolo ? Să ascuți la un actor
Care face-n rumînește declarații de amor ?

¹ Cizmari (germ. *Schuster*).

² Pfui ! (interjecție franceză care exprimă disprețul).

³ A amuza, a distra (fr. *amuser* cu suf. gr. — [*ar*] *isi*).

⁴ Nobili (fr. *noble*).

Cocoana Smaranda

Declarații rumînește!... Spune-mi, s-a mai pomenit ?
Eu de cînd sunt în viață și din cîte-am priimit
Bile du ¹, la care vreme n-am destulă să răspunz,
Căci îmi vin pe toată ziua (de d-voastră n-ascunz),
N-am mai văzut pînă astăzi nici unicul romînesc :
Unu-mi zice pe grecește că ficații îi rănesc,
Altul nemțește se jură și-mi arată cum că sînt
Mai frumoasă decît toate stelele de subt pămînt.
Hele ², cînd e franțozește îmi spune că ochii mei
Seamănă cu doi luceferi ori cu cărbuni de tei.
În sfîrșit, în orice limbă, numai străină d-o fi,
O tragedie se poate prea frumos pasarisi ³.
Numai limbele străine pot vorbi de santiman ⁴ ;
Numai nemții și francezii pot avea de amiuzan.
Eu țiu minte c-astă vară, soro, mi s-a întîmplat,
La comedia nemțească să plîng pîn-am leșinat ;
Eu cu verișoara Zinca, ce lîngă mine ședea,
Ne-necasem de suspinuri, pe cînd prostimea rîdea !

Cocoana Catinca

Fără să-ntreb de se cade, soro, să mai pomenim
D-amoruri și declarații, de teatru cînd vorbim,
Nici dac-acele comedii, la care-ai zis că ai plîns,
Pot s-aducă vro-ntristare și tragediele rîs,
Îți spui că cocoana Zinca, să mă ierte Dumnezeu,
Știe din limba nemțească cît știe pantoful meu !

Cocoana Smaranda

Adevărat, ai dreptate, nici una nu știm mai mult,
Însă oricum, soro-mi place mai bine la nemți s-ascult.
Dumneata, pardon, mă iartă, parcă nu ești de bon ton ⁵,
Parcă n-ai ști că romîinii pe Jan îl numesc Ion !
Romîinii, cînd sînt pe șenă ⁶, știi, ca oamenii vorbesc,

¹ Scrisorică de dragoste (fr. *billet-doux*).

² Vai ! (probabil interjecția fr. *hélas*).

³ Se poate petrece (fr. *passer* sau it. *passare* cu suf. gr. — *isi*).

⁴ Sentiment (fr. *sentiment*).

⁵ Manierat, stîlat (fr. *bon ton*).

⁶ Scenă (it. *scena*).

Iar cînd nemții se arată parcă tună și trăznesc.
Asta este frumusețea !... ș-apoi nu mai vezi chel gras ¹
Are totdeauna Conti cînd face ș-ăl mai mic pas ?
Ce frumos întoarce ochii ! Eu întii cînd l-am văzut,
Am țipat de bucurie și din scaun am căzut.
De musică n-am știință, însă cîntecele-mi plac
Ș-operele foarte mare impresioană ² îmi fac.
Seara-ndată le las toate, la teatru ca să viu,
Dar nu-ș' ce-am că de căscare imposiblu ³ să mă țiu ;
Ba la opera cea nouă Țimerman ⁴ cînd a cîntat,
Eu de plesir ⁵ adormisem și tîrziu m-am deșteptat.

Coana Elenca

Chel ide ! ce-ți mai perzi vremea ? Și mă mir de ce mai vrei
În chestioane ⁶ serioase să intri cu dumneaei ?
Nu vezi că e tot în contra oamenilor simțitori,
Dacă zice că românii pot să aibă și actori ?
Dar de zece ori mai bine voi să pleznesc și să mor,
Decît s-ajung vreodată să merg la teatrul lor !

¹ Ce grație (fr. *quelle grâce*).

² Impresie (it. *impressione*).

³ Imposibil (fr. *impossible*).

⁴ Zimmermann.

⁵ Plăcere (fr. *plaisir*).

⁶ Chestii (fr. *question*).